

LAKEUDEN URSA RY.

Toimintakertomus vuodelta 2010

Toimintakertomuksen sisältö:

1. Tietoa yhdistyksestä	3
1.1 Yhdistyksen toimitilojen sijainti ja yhteystiedot.....	3
1.2 Jäsenmäärä.....	3
1.3 Jäseneksi liittyminen.....	3
1.4 Toiminnan rahoitus	3
1.5 Jäsenkokoukset.....	3
1.6 Hallinto 2010	4
1.7 Kirjasto ja lainaustoiminta	4
1.8 Kirjahankinnat yhteistilauksina	5
1.9 Havaintolaitteet	5
1.10 Luennot	5
2. Toiminta ja tapahtumat	6
2.1 Jäsenillat.....	6
2.2 Tähtinäytökset	6
2.3 Havainnoillat	6
2.4 Kurssit	6
2.5 Kansainvälinen avaruusviikko 4.-10.10.....	6
3. Matkat ja retket	7
3.1 Valtakunnalliset harrastustapahtumat.....	7
3.2 Retki.....	7
4. Tiedotustoiminta ja julkisuus	7
4.1 Jäsenlehti ja Internet.....	7
4.2 Tiedottaminen.....	7
4.3 Medianäkyvyys	7
5. Sahannevan observatorio	8
5.1 Toiminnasta lyhyesti	8

1. Tietoa yhdistyksestä

1.1 Yhdistyksen toimitilojen sijainti ja yhteystiedot

Yhdistyksen toimitilat sijaitsevat Sahannevan observatoriolla, Tähtitornintien varrella Honkaylän läheisellä Sahannevalla. Virallinen käyntiosoite on Tähtitornintie 76, 60200 SEINÄJOKI.

Yhdistyksen yleinen sähköpostiosoite (sihteerille) on lakeus-ursa@lakeudenursa.fi

Yhdistyksen kotisivut löytyvät osoitteesta <http://www.lakeudenursa.fi>

1.2 Jäsenmäärä

Vuoden 2010 lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli yhteensä 227 henkilöä, tällä jäsenmäärällä Lakeuden Ursa kuuluu Suomen neljän suurimman tähtiharrastusyhdistyksen joukkoon.

1.3 Jäseneksi liittyminen

Yhdistyksen kotisivuilta www.lakeudenursa.fi löytyy jäsenanomuslomake, joka täytetään yhdistykseen liittymistä varten. Jäsentietolomakkeella voi ilmoittaa myös osoitteenmuutoksen. Jokainen uusi jäsen liitetään oletusarvoisesti yhdistyksen sähköpostilistalle sjursa-l@ursa.fi. Tällä pyritään saamaan yhdistyksen tiedotustoiminta mahdollisimman kustannustehokkaaksi ja ympäristöä säästäväksi.

Kotisivujen lisäksi Lakeuden Ursan jäseneksi voi liittyä myös jäsenilloissa tai muissa yhdistyksen järjestämässä harrastustapahtumissa ilmoittamalla asiasta yhdistyksen toimihenkilöille ja maksamalla jäsenmaksun. Halukkuutensa liittyä voi ilmoittaa myös sähköpostilla. Jokaisen jäsenen tietysti toivotaan omalta osaltaan edistävän yhdistyksen jäsenhankintaa.

1.4 Toiminnan rahoitus

Yhdistyksen toiminnan tärkein rahoituskanava ovat luonnollisesti jäsenmaksutuotot, jotka kuitenkin kattavat ainoastaan n. 15 % yhdistyksen vuotuisesta rahantarpeesta. Lisäksi toimintaa rahoitetaan yritysten ja yksityisten antamalla lahjoituksilla sekä kunnilta saatavilla toiminta-avustuksilla (jotka kuitenkin jäävät melko pieniksi). Satunnaisesti toimintaan saadaan apurahoja eri säätiöiltä.

1.5 Jäsenkokoukset

Kevätkokous pidettiin 13.3.2010 Sahannevan observatoriolla. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät kevätkokousasiat.

Syyskokous pidettiin 19.11.2010 Sahannevan observatoriolla. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät syyskokousasiat sekä sääntömuutokset. Vuodelle 2011 hallitukseen valittiin erovuoroisten tilalle varsinaisiksi jäseniksi Matti Ågren ja Janne Vikman, sekä varajäseniksi Tapani Koskiniemi ja Maarit Alkkiomäki.

1.6 Hallinto 2010

Hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt vuonna 2010 olivat:

Puheenjohtaja	Marko Myllyniemi
Varapuheenjohtaja	Kalevi Lehtimäki
Sihteeri	Eeva-Liisa Vaivila
Rahastonhoitaja	Janne Vikman
Hallituksen jäsenet	Kalevi Lehtimäki Eeva-Liisa Vaivila Matti Ågren Janne Vikman
Varajäsenet	Tapani Koskiniemi Maarit Alkkiomäki Erkki Tervola Niko Honkonen
Tilintarkastaja	Jyrki Oksanen
Varatilintarkastaja	Juha Koivisto

Hallitus kokoontui vuoden 2010 aikana 2 kertaa. Kokouksissa valmisteltiin sääntömääräisiä kokouksia ja muita yhdistysasioita.

1.7 Kirjasto ja lainaustoiminta

Yhdistyksellämme on oma kirjasto observatoriolla ja se on kaikkien jäsenten käytettävissä. Kirjaston lehtiosastolta löytyy *Tähdet ja Avaruus* -lehden vuosikerrat vuodesta 1975 alkaen, *Ursa Minor* -lehtien vuosikertoja sekä runsas valikoima ulkomaisia tähtitiedelehtiä (mm. *Sky & Telescope*, *Astronomy*, *Deep Sky*, *Astrophotography*).

Yhdistyksen kirjastoon saatiin Ursalta seuraavat vuoden 2010 aikana ilmestyneet julkaisut:

- ⊕ Tähdet 2011 - Ursan vuosikirja
- ⊕ Ukkosta ilmassa
- ⊕ Galilein elämät
- ⊕ Universumi tietokoneessa
- ⊕ Paratiisista katsoen

Valtakunnallisen Ursan vuotuisella kirjalahjoituksella on merkittävä osuus uusien kirjojen saannissa yhdistyksen kirjastoon, sillä yhdistyksen omilla varoilla uusia kirjoja pystytään hankkimaan hyvin satunnaisesti.

Kirjaston kirjat ja lehdet ovat kaikkien yhdistyksen jäsenten lainattavissa, periaatteellinen lainausaika on noin yksi kuukausi. Lainaukset ja niiden palautukset merkitään erityiseen lainauskansioon, joka löytyy tornilta.

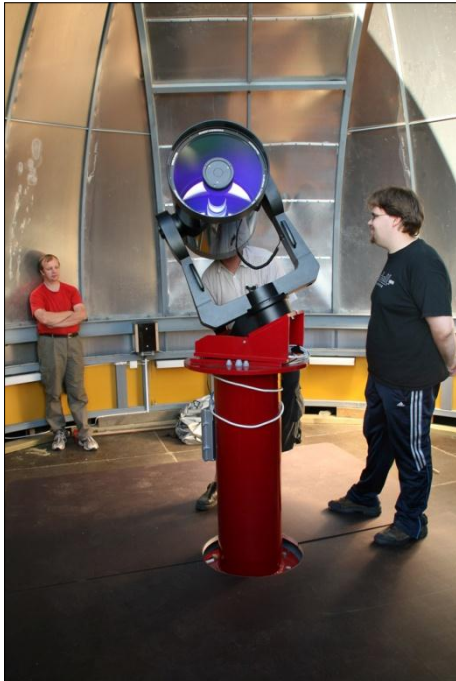
Lainattavassa materiaalissa poikkeuksen tekevät Tähtiaika ja Tähdet ja Avaruus -lehden sekä Sky & Telescope -lehtien 1970-lukujen vuosikerrat, joiden lainaus on mahdollista ainoastaan hallituksen jäsenille, johtuen niiden jokin asteisesta harvinaisuusstatuksesta. Näiden sisältöön tutustuminen on kuitenkin kaikille mahdollista observatorion kirjastossa.

Jäsenet käyttivät yhdistyksen kirjastoa ahkerasti kerhoiltojen ja erilaisten muiden tilaisuuksien yhteydessä, minkä lisäksi vuoden 2010 aikana kirjastossa kertyi kaikkiaan 30 lainaustapahtumaa.

1.8 Kirjahankinnat yhteistilauksina

Lakeuden Ursan jäsenillä on mahdollisuus hankkia yhdistyksen kautta Ursan julkaisemia kirjoja edullisina yhteistilauksina. Syksyllä tilattiin Tähdet 2011 -vuosikirjaa ja muutamia muita Ursan julkaisuja yhteistilauksena. Observatoriolla pyritään pitämään pientä varastoa Planisfäärejä sekä Tähdet -vuosikirjoja myynnissä.

1.9 Havaintolaitteet

Observatorion päähavaintolaite on 14" Meade LX200GPS Schmidt-Cassegrain -teleskooppi, jonka peilin läpimitta on siis 370 mm ja vapaa apertuuri 356 mm, sekä polttoväli 3556 mm.

Meade-teleskoopin päällä apukaukoputkena toimii Sky-Watcher Equinox-100 Pro -linssiteleskooppi, joka on suunniteltu erityisesti valokuvauskäyttöön. Teleskoopin linssin läpimitta on 100 mm ja polttoväli 900 mm.

Lisäksi teleskooppipatteristoon kuuluu Orion ShortTube 80 -linssiteleskooppi (80/400mm), jota käytetään autoguidaukseen yhdessä Orionin Autoguider -kameran kanssa.

Yhdistyksen käytössä on edelleen myös vuonna 1987 hankittu JS-Observatoryn valmistama 205/1000 mm ekvatoriaalinen Dobson-teleskooppi, jota viime vuosina on käytetty pääasiassa Aurinkonäytösten pitämiseen.

Yhdistyksellä on myös toinen, 203/1000 mm peiliteleskooppi, jossa on seurantamoottorilla varustettu ekvatoriaalinen Dobson-jalusta. Itse teleskooppi odottaa kunnostusta, kuten mm. uutta tarkennuslaitetta.

Kevättalvella 2010 Lakeuden Ursalle hankittiin Jenny ja Antti Wihurin rahastolta saadulla apurahalla Atik 11000 CCD-kamera, Atikin suodinpyörä ja Astronomikin suotimia sekä Orionin autoguidaus-kamera ja Imaging Sourcen mv-kamera (joka on tarkoitettu lähinnä Kuvauksiin).

Atikin CCD-kamera näki ensivalonsa maaliskuun 5. päivänä 2010, jolloin kuvauskohteena oli NGC2392 eli Eskimosumu Kaksosten tähtikuviossa.

1.10 Luennot

Vuoden 2010 aikana järjestettiin yksi yleisöluento, joka osallistujamäärällä mitaten kuului eräisiin yhdistyksen menestyksekkäimpiin yleisöluentoihin. Helmikuussa Marianne Ridderstad kävi luennoimassa aiheesta *Muinaisen Suomen ja Euroopan tähtitiede*. Luento pidettiin Ilmajoen kunnantalolla ja luennolla oli 50 kuulijaa.

2. Toiminta ja tapahtumat

2.1 Jäsenillat

Vuoden aikana pidettiin sekä kevätkaudella (tammikuu-kesäkuun alku) että syyskaudella (elokuu-joulukuun alku) joka toinen keskiviikko jäseniltoja, kesäkaudella kerhoiltoja ei vietetty. Kerhoilloissa keskusteltiin luonnollisesti tähtitieteestä, sen harrastamisesta, havaintovälineistä ja yhdistyksen toiminnasta sekä pidettiin tähtinäytöksiä kelin salliessa. Jäseniltoja kertyi vuoden aikana kaikkiaan noin parisenkymmentä.

2.2 Tähtinäytökset

Yleisölle suunnattuja tähtinäytöksiä on järjestetty lähinnä kerhoiltojen yhteydessä tähtinäyttäjien vähyden vuoksi. Tilanteen jatkuessa, on harkittava yleisönäytöksistä luopumista kokonaan.

Laman vaikutukset iskivät tilausnäytösrintamalle rajusti, sillä vuoden 2010 aikana tilausnäytösten suhteen oli hyvin rauhallista, observatorioon ja maailmankaikkeuden ihmeisiin kävi kevätkaudella tutustumassa ainoastaan kolme ryhmää.

2.3 Havainnoillat

Syyskaudella ei pidetty havainnoiltoja?

2.4 Kurssit

Vuoden 2010 aikana ei järjestetty kursseja.

2.5 Kansainvälinen avaruusviikko 4.-10.10.

Tammikuussa 2010 Artjärvellä pidetyssä kerhoseminaarissa oli päätetty luopua valtakunnallisesta tähtiharrastusviikosta ja sen sijaan osallistua paria viikkoa myöhemmin pidettävän Kansainvälisen avaruusviikon (4.-10.10.) viettoon.

Lakeuden Ursa järjesti avaruusviikon aikana avoimien ovien tilaisuudet Sahannevan observatoriolla ke 6.10., jolloin observatorioon ja yhdistyksen toimintaan kävi tutustumassa 327 kiinnostunutta. Koska tapahtuma oli näinkin suosittu, on jatkossa syytä harkita jonkinlaisen nimellisen pääsymaksun keräämistä (esim. 2€).

3. Matkat ja retket

3.1 Valtakunnalliset harrastustapahtumat

Lakeuden Ursa järjesti heinäkuussa Ilmajoen Kalajaisjärvellä Cygnus 2010 kesätapahtuman, johon osallistui noin 120 tähtiharrastajaa.

3.2 Retki

Syysretki jäi vuonna 2010 toteutumatta.

4. Tiedotustoiminta ja julkisuus

4.1 Jäsenlehti ja Internet

Yhdistyksemme julkaisee *Kassiopeja* -nimistä jäsenlehteä, jonka yhdistyksen jäsenet saavat jäsenetuna ilmaiseksi, minkä lisäksi lehti on postitettu useimpien tähtiharrastusyhdistysten kirjastoon. Ilmestymistiheys on ollut keskimäärin kerran vuodessa, mutta vuodesta 2008 lähtien lehti on jäänyt ilmestymättä yhä syvenevästä resurssipulasta johtuen.

Yhdistyksen kotisivut löytyvät nykyään oman verkkotunnuksen, www.lakeudenursa.fi, takaa. Sahannevan observatorion sivut puolestaan löytyvät osoitteesta torni.lakeudenursa.fi. Kotisivujen julkaisualustana toimii sisällönhallintajärjestelmä Joomla 1.5.

Yhdistyksen toiminnasta puolestaan tiedotetaan sähköpostilistalla sjursa-l@ursa.fi, jonka palvelun meille edelleen tarjoaa valtakunnallinen URSA (samoin kuin tapahtumakalenterin). Pari vuotta sitten päätettiin liittää jokainen sähköpostin omaava yhdistyksen jäsenen sähköpostilistalle automaattisesti, ellei jäsen tätä erikseen kiellä. Sähköpostilistalle liittyminen käy kätevästi yhdistyksen kotisivujen kautta tai ilmoittamalla liittymishalukkuudesta yhdistyksen toimihenkilöille.

Ympäristönsuojelullisten näköseikkojen kannalta on järkevää käyttää sähköistä tiedottamista aina, kun se vain on mahdollista. Sähköpostia käyttämällä säästyy paitsi paperia ja värijauhetta (joka vaikuttaa suoraan luontoon) niin myös postikulut, joka vaikuttaa yhdistyksen talouteen.

4.2 Tiedottaminen

Jäsenilloista ja muusta Lakeuden Ursan toiminnasta tiedotettiin paikallisten Etelä-Pohjanmaa- ja Ilkka-lehtien seuratoimintapalstalla sekä Tähdet ja Avaruus -lehdessä. Näiden lisäksi toiminnasta tiedotettiin yhdistyksen kotisivujen tapahtumakalenterissa sekä sähköpostilistalla. Suuremmista tapahtumista laitettiin myös ilmoitus Pohjanmaan radion menovinkeihin.

4.3 Medianäkyvyys

Yhdistyksen näkyvyys mediassa oli viime vuonna luvattoman heikkoa, ainoastaan syyskuussa Tähtiharrastusviikon lehdistötiedote julkaistiin Ilkassa, Pohjalaisessa ja Ilmajoki-lehdessä, sekä Pohjalaisessa Tähtiharrastusviikolla tehty artikkeli. Valtaojan luennosta kertova lehdistötiedote julkaistiin maakunta- ja paikallislehdissä sekä juttu Valtaojasta Ilkassa, mutta Lakeuden Ursan osuus jäi näissä melko vähäiseksi.

5. Sahannevan observatorio

5.1 Toiminnasta lyhyesti

Lakeuden Ursan kerhoillat pidettiin kaikki Sahannevan observatoriolla.

Loppukesästä observatoriolla järjestettiin muutamia talkoita, joissa viimeisteltiin *Astrohuussia*, järjestettiin paikkoja ja jatkettiin pikkutornin viimeistelyä.

Myös TwinScopen huoltotyöt päästiin aloittamaan syksyn aikana.

Meaden ja CCD-kameran etäohjaus ja guidauskameralla tapahtuva automaattiseuranta saatiin vuoden loppupuolella lähes toimintavalmiiksi (ja täysin toimivaksi kevättalven 2011 aikana).

Edelleen suurimman huolenaiheen observatorion talvikäytössä aiheuttivat Tähtitornintien ja observatorion pysäköintialueen talvikunnossapito.